

han forkyndte, og til det Krav, der i Sandhed maa stilles til den Mand, som bestiger Prædikestolen og tjener ved Døbefont og Nadverbord. Naar det ærede Medlem Hr. Kammersgaard spurgte mig, hvad jeg i saa Henseende kunde tænke mig at gøre, vil jeg først henvise til, at der naturligvis foreligger en Pligt og et Ansvar for ethvert Stifts Biskop ogsaa i dette Stykke. Jeg mener, at der foreligger et Ansvar for Biskoppen, naar det drejer sig om Læreforholdet. Der er efter mit Skøn en bestemt Grænse indenfor en Folkekirke, der ikke kan overskrides, skønt jeg ønsker, at Forholdene skal behandles med stort Frisind, og der skal være Plads for Mennesker, der ikke har — maa jeg bruge det ærede Medlem Hr. Povlsens Ord — de justerede Meninger i baade smaat og stort. Jeg kan meget vel tænke mig ligesom det ærede Medlem Hr. Povlsen, at en Mand, der ikke har det, kan være en betydelig aandelig Kraft og være — kirkeligt set — centralt stillet alligevel; det bør han være, naar hans skal være Præst. Lige saa vel som jeg mener, at Biskoppen har et Ansvar med Hensyn til at overvaage Præsterne i saa Henseende, mener jeg, at han ogsaa maa have det i høj Grad med Hensyn til deres Liv, og dersom der foreligger noget i en Præsts Liv, der virker til Forargelse, bør Biskoppen administrativt gribe ind og gøre Indstilling derom. Men en videre Foranstaltning, noget i Retning af det, man saa mange Gange har talt om, en saakaldt § 8 for Præster, omgaas jeg dog ikke med Tanken om at forsøge paa at indføre i dette Øjeblik. Det har overmaade mange Vanskeligheder. Erfaringerne fra Lærerstand, som har været undergivet denne § 8, er ikke opmuntrende, og en § 8 — maa jeg bruge dette tekniske Udtryk, som forstaas af alle — for Præster vilde muligvis være endnu meget vanskeligere at haandtere. Det drejer sig her om betydeligt finere Forhold, f. Eks. netop Lærespørgsmaalet og de justerede Meninger. Det maatte, synes jeg, gøre ethvert Menneske, der ønsker at vaage baade over Præstens Forkyndelsesfrihed og hans Ret til indenfor rimelige og rigtige Grænser at udfolde sin Personlighed, forsigtig. Jeg omgaas i Øjeblikket ikke med nogen Tanke i saa Henseende, men jeg kan ganske bifalde den stille Sorg, som gik igennem det ærede Medlem Hr.

Kammersgaards Foredrag, med Hensyn til Præster, der maatte virke forargende paa den Maade, han skildrede. Det er meget bedrøveligt, og jeg mener, at der ikke bør gaas skaansomt frem mod de paagældende, at der maa gribes ind med al Alvor, hvor der foreligger noget saadant.

Maa jeg med Hensyn til det ærede Medlem Hr. J. Oskar Andersens Bemærkning om, at det, der er Hovedbestemmelsen for de ikke-akademisk uddannede, er den, at de skal være egnede for en bestemt Mening, at de skal have Tillid indenfor en ganske bestemt Kreds, sige, at jeg ved meget vel, at det var Baggrunden for den oprindelige Lov, men jeg ved ogsaa, at de Erfaringer, som er gjort i Mellemtiden, har vist, at det paa ingen Maade er saaledes. Jeg kan godt billige, at man gjorde det til et noget afgørende Hensyn, og det tilsigtede jeg virkelig med den Bestemmelse, jeg havde foreslaaet: at Biskoppen i det Stift, hvortil en saadan Mand kommer, skulde paa en vis Maade sige god for hans Gerning, skulde danne sig et vist Skøn om, hvorvidt Manden passede paa det Sted, og om der kunde blive et lykkeligt Samarbejde mellem den nye Præst og hans Sogmenighed. Det har man ikke ønsket af Hensyn til Biskoppens Indflydelse, som man i det andet høje Ting var meget betænkelig ved. Det var for mig et Udtryk for dette, at der skulde tages Hensyn netop til den enkelte Kreds, og at det, der ligger bagved Bestemmelsen om, at Lægfolk kan indgaa i Præstegerningen, netop bl. a. er Hensynet til, om en bestemt Kreds skulde finde en Mand, som de kunde være glade ved. Men Erfaringerne, siger jeg, gaar i en anden Retning, nemlig den, at naar der under stor Præstemangel bliver Vanskelighed ved at besætte et Sognepræsteembede, vil der melde sig Lægfolk; skønt de ikke formelt og juridisk kan søge, vil de alligevel paa en eller anden Maade let komme til at bringe sig i Erindring som Mennesker, der kunde ønske at indgaa i Præstegerningen. Deri er der efter mit Skøn ikke det mindste at bebrejde dem; hvis en Mand, der ikke er teologisk uddannet, føler Kald og Trang til at blive Præst, maa han have Lov til at lade det komme til Udtryk og bringe det til deres Kundskab, som maaske er ude for at søge en Præst. Men dér vil i samme